

Kokkuvõtte teemal: Haiguskindluse jälgimine tõuaretusmesilates..

Aeg ja koht: Mesinike vabariiklik suvine teabepäev Elvas 21.07.2012.a.

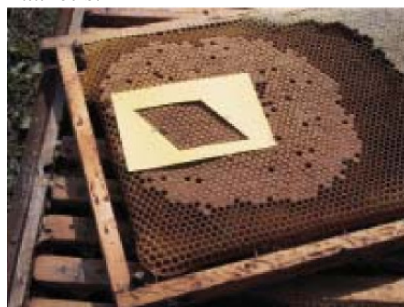
Lektor: Aimar Lauge, lektorileping PR-8-1.3-21

Külmutamis meetod

Mesilaste haigustolerantsus on seotud mesilaste võimega puhastada surnud haue välja kaanetatud haudmega kärjekannudest. Väljapuhastamisvõime testimiseks on kaks meetodit: „väljapuhastamine külmutamisel surnud haudmest“ ja „nõeltorkimis meetodiga“.

Väljapuhastamisvõimet mõjutavad muutuvad keskkonnatingimused nagu ilm, nektarikorje, õietolmukorje jne. Seetõttu on oluline et mesilaspered, keda soovitakse võrrelda, testitakse samaaegselt. Soovitavalt tehakse mitu testi hooaja jooksul.

Valmista üks neljanurkne šabloon (vaata fotolt), mis kataks **10x10 kärjekannu**. Šabloon peab katma haudme, mis on olnud kaanetatud vähemalt paar päeva. Haudme vanus ei tohi olla vanem, kuni vaklade **silmad on veel roosakat värvi**. Seda saab kontrollida, kui koorida paaril haudmekannul kaanetis.

Noaga lõigatakse välja rombikujuline haudme tükk. Mõned tõuaretajad on valmistanud selleks spetsiaalse templi (vaata fotolt). Nii on haudme tükki lihtne väljalõigata. Vaata ette, et ei lõikaks üle roostevaba traadiga kärjetüki.

Haudme tükk pistetakse kilekotti, millel on selgelt märgitud peale taru nr. See on väga tähtis, et haudmetükk asetatakse samasse mesilasperesse. Raam märgistatakse samamoodi, et see oleks kergesti taasleitav. Haudmetükki **külmutatakse sügavkülmas 24 tundi**. Seejärel asetatakse

surmatud haudmega kärjetükk mesilasperesse samasse kohta tagasi.

Kontroll. Pärast 48 tundi kontrollitakse väljapuhastatud kärjekannude hulka. Puhastatud ja terve kärjekannude arv kirjutatakse üles. Seejärel saab väljapuhastusvõime arvutada protsentideks.

Udrensningstest. Udrensningen bedømmes efter nedenstående karakterskala.
Dronninger der renser ud til karaktere under 4 bør kasseres.
5: Renser helt ud (100%). Alle 100 celler udrenset.
4: Renser næsten helt ud (>80%). Næsten alt udrenset. Mere end 80 af 100 celler udrenset
3: Renser delvist ud (20-80%). Mellem 20 og 80 af 100 celler udrenset.
2: Renser næsten ikke ud (<20%). Mindre end 20 af 100 celler udrenset.
1: Renser ikke ud.

Väljapuhastamistest (kui hästi puhastavad mesilased kärjekannusid).

Väljapuhastamistööd hinnatakse allpool toodud hindamisskaala alusel.

Mesilasema, kes puhastab välja alla hinde 4 tuleb minema visata.

- 5: **Puhastab kõik välja (100%).** Kõik 100 kärjekannu on puhtad.
- 4: **Puhastab enam-vähem kõik välja (>80%).** Peaaegu kõik on väljapuhastatud. Rohkem kui 80 kärjekannu 100-st on puhastatud.
- 3: **Puhastab osaliselt välja (20-80%).** 20 kuni 80 kärjekannu 100-st on puhastatud.
- 2: **Ei puhasta peaaegu üldse välja (>20%).** Vähem kui 20 kärjekannu 100-st on puhastatud.
- 1: **Ei puhasta üldse välja.**

Nõeltorkimismeetod (Pin – test)

Mesilaste haigustolerantsus on seotud mesilaste võimega puhastada surnud haue välja kaanetatud haudmega kärjekannudest. Väljapuhastamisvõime testimiseks on kaks meetodit: „väljapuhastamine külmutamisel surnud haudmest“ ja „nõeltorkimis meetodiga“.

Väljapuhastamisvõimet mõjutavad muutuvad keskkonnatingimused nagu ilm, nektarikorje, õietolmukorje jne. Seetõttu on oluline et mesilaspered, keda soovitakse võrrelda, testitakse samaaegselt. Soovitavalt tehakse mitu testi hooaja jooksul.

Valmista üks neljanurkne šabloon (vaata fotolt), mis kataks **10x10 kärjekannu**. Šabloon peab katma haudme, mis on olnud kaanetatud vähemalt paar päeva. Haudme vanus ei tohi olla vanem, kuni vaklade silmad on veel roosakat värvi. Seda saab kontrollida, kui koorida paaril haudmekannul kaanetis.

Markeriga märgitakse ära ülemised ja alumised kärjekannud. Niiviisi saab testi ala uuesti üles leida. Seejärel alustatakse torkimist putukanõelaga (suurusega 000) püstloodselt vakladesse torgates, et tappa hauet. Nõeltorgitakse 50 kärjekannu. 51. kärjekann märgistatakse markeriga.

Nõelapiste tehakse nõelaga. Kahjustatud kaanega kärjekannud tuleb vahele jätta. Raam asetatakse tagasi ja märgistatakse. Kui tervenisti kaanetatud ala on raske leida, siis tapetakse haue avatud kärjekannudes nõelaga. Seejuures võib olla vajalik et viimane märgistatud kärjekannu number saab suurem, kui nr 51.

kärjekannude arv kuni viimase märgistatud kärjekannuni. Seejärel saab väljapuhastusvõime arvutada protsentideks.

Kontroll. Pärast 12 tunni möödumist tehakse väljapuhastusvõime kontroll. Raam võetakse jälle välja, šabloon asetatakse algselt markeeritud kohale. Siin märgitakse üles väljapuhastatud

Väljapuhastamistest (kui hästi puhastavad mesilased kärjekannusid).

Väljapuhastamistööd hinnatakse allpool toodud hindamiskaala alusel.

Mesilasema, kes puhastab välja alla hinde 4, tuleb minema visata.

5: Puhastab kõik välja (100%). Kõik 50 kärjekannu on puhtad.   4: Puhastab enam-vähem kõik välja (>80%). Peaaegu kõik on väljapuhastatud. Rohkem kui 40 kärjekannu 50-st on puhastatud.   3: Puhastab osaliselt välja (20-80%). 10 kuni 40 kärjekannu 50-st on puhastatud.   2: Ei puhasta peaaegu üldse välja (>10%). Vähem kui 5 kärjekannu 50-st on puhastatud.   1: Ei puhasta üldse välja.